

۱-۲- تولید ناخالص داخلی

(۶۱/۶ درصد)، به ۳/۳ درصد رسید؛ این در حالی است که رشد تولید ناخالص داخلی در سال مذکور ۱۲/۵ درصد بود.

جدول ۱-۲- عملکرد تولید ناخالص داخلی برحسب فعالیت‌های اقتصادی (درصد تغییر) (به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۰)

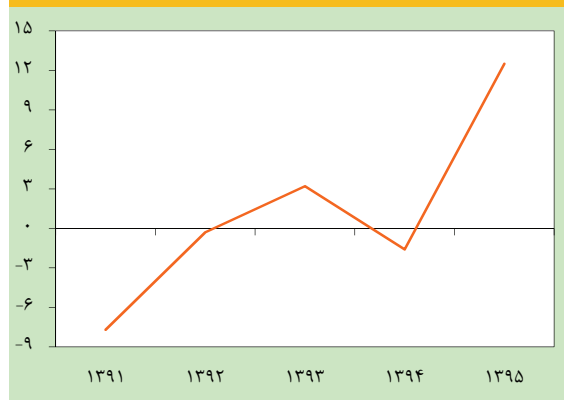
سال			
۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	
۴/۲	۴/۶	۵/۴	کشاورزی
۶۱/۶	۷/۲	۴/۵	نفت
۲/۲	-۶/۱	۵/۴	صنایع و معادن
۳/۶	-۲/۳	۱/۴	خدمات
۱۲/۵	-۱/۶	۳/۲	تولید ناخالص داخلی
۳/۳	-۳/۱	۳/۰	تولید ناخالص داخلی بدون نفت

در سال ۱۳۹۵، ارزش افزوده گروه کشاورزی به قیمت‌های جاری ۱۲۶۷/۰ هزار میلیارد ریال برآورد شد که به قیمت‌های ثابت در مقایسه با سال قبل ۴/۲ درصد افزایش داشت. سهم ارزش افزوده گروه مذکور از تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری از ۱۰/۸ درصد در سال ۱۳۹۴ به ۱۰/۰ درصد در سال ۱۳۹۵ تقلیل یافت.

براساس آمار مقدماتی، ارزش افزوده گروه نفت در سال ۱۳۹۵ به قیمت‌های جاری ۱۵۶۴/۰ هزار میلیارد ریال بود که به قیمت‌های ثابت نشان‌دهنده ۶۱/۶ درصد افزایش نسبت به سال قبل است. سهم ارزش افزوده گروه مذکور از تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری از ۹/۴ درصد در سال ۱۳۹۴ به ۱۲/۳ درصد در سال ۱۳۹۵ افزایش یافت.

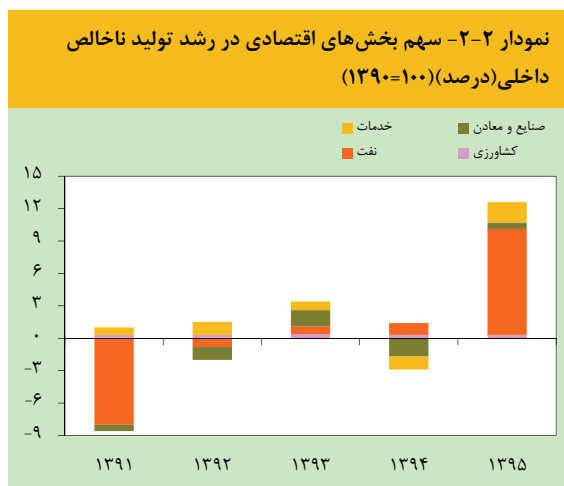
براساس برآوردهای مقدماتی، در سال ۱۳۹۵ تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری به ۱۲۷۲۳/۰ هزار میلیارد ریال رسید و به قیمت‌های ثابت (سال پایه ۱۳۹۰)، رشد ۱۲/۵ درصدی را نشان داد. نتایج حاصل از برآورد ارزش افزوده بخش‌های مختلف اقتصادی کشور نشان می‌دهد که در سال مورد بررسی، گروه‌های «کشاورزی»، «نفت»، «صنایع و معادن» و «خدمات» (به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۰) به ترتیب نرخ رشد ۴/۲، ۶۱/۶، ۲/۲ و ۳/۶ درصدی داشتند. سهم گروه‌های مذکور در تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری به ترتیب معادل ۱۰/۰، ۱۲/۳، ۲۲/۷ و ۵۷/۱ درصد بود.

نمودار ۱-۲- رشد تولید ناخالص داخلی (درصد) (۱۳۹۰=۱۰۰)

در سال ۱۳۹۵، رشد تولید ناخالص داخلی بدون نفت علی‌رغم افزایش ارزش افزوده گروه نفت به قیمت‌های ثابت

فصل ۲ تولید و هزینه ناخالص داخلی

۲-۲- هزینه ناخالص داخلی

براساس آمار مقدماتی، در سال ۱۳۹۵ رشد هزینه ناخالص داخلی به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۰ معادل ۱۳/۴ درصد بود. بررسی اجزای تشکیل‌دهنده هزینه ناخالص داخلی در سال ۱۳۹۵ نشان می‌دهد که هزینه‌های مصرفی خصوصی با سهم ۴۹/۴ درصدی، بالاترین سهم از هزینه ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری را به خود اختصاص داد. بخش مزبور به قیمت‌های ثابت نیز معادل ۳/۸ درصد افزایش یافت.

در این سال هزینه‌های مصرفی دولتی در وزارتخانه‌ها و موسسات وابسته، شهرداری‌ها و سازمان تامین اجتماعی، سهمی معادل ۱۳/۳ درصد از هزینه ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری را به خود اختصاص داد و ۳/۷ درصد به قیمت‌های ثابت نسبت به عملکرد سال ۱۳۹۴ افزایش یافت. از دیگر اجزای عمده هزینه ناخالص داخلی در سال ۱۳۹۵، تشکیل سرمایه ثابت ناخالص است که با دارا بودن سهمی به میزان ۲۰/۳ درصد از هزینه ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری، معادل ۲۶۶۴/۰ هزار میلیارد ریال بود. رقم مذکور به قیمت‌های جاری نسبت به سال ۱۳۹۴ معادل ۲/۷ درصد افزایش داشت.

براساس برآوردهای اولیه، در سال ۱۳۹۵ ارزش افزوده گروه صنایع و معادن به قیمت‌های ثابت رشدی معادل ۲/۲ درصد داشت. در این گروه، رشد ارزش افزوده بخش‌های «معدن»، «صنعت»، «برق، آب و گاز» و «ساختمان» به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۰ به ترتیب معادل ۶/۸، ۶/۹، ۲/۱ و ۱۳/۱- درصد بود.

در بخش ساختمان، ارزش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ساختمان‌های مناطق شهری به قیمت‌های جاری طی سال ۱۳۹۵ نسبت به سال قبل ۱۴/۱ درصد کاهش داشت. با اعمال شاخص‌های قیمتی متناظر و تعدیل رقم مذکور و همچنین با در نظر گرفتن نرخ رشد ارزش افزوده ساختمان‌های روستایی، نرخ رشد ارزش افزوده ساختمان‌های خصوصی به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۰ حدود ۲۰/۱- درصد برآورد شد. بدین ترتیب، با احتساب رقم مذکور و همچنین رشد ارزش افزوده ساختمان‌های دولتی، نرخ رشد بخش ساختمان به قیمت‌های ثابت ۱۳/۱- درصد بود.

ارزش افزوده گروه خدمات در سال ۱۳۹۵ با بیشترین سهم از تولید ناخالص داخلی، نرخ رشدی معادل ۳/۶ درصد داشت. سهم ارزش افزوده گروه مذکور از تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری ۵۷/۱ درصد بود. در این سال بخش بازرگانی، رستوران و هتلداری ۱۳/۳ درصد، حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات ۱۰/۵ درصد، خدمات موسسات مالی و پولی ۳/۱ درصد، خدمات مستغلات و خدمات حرفه‌ای و تخصصی ۱۴/۵ درصد، خدمات عمومی ۱۱/۷ درصد و خدمات اجتماعی، شخصی و خانگی ۴/۰ درصد از تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری را به خود اختصاص دادند. در سال ۱۳۹۵، بخش‌های مذکور به قیمت‌های ثابت نیز به ترتیب نرخ رشدی معادل ۶/۲، ۶/۷، ۱/۷، ۱/۸، ۲/۰ و ۰/۱ درصد نسبت به سال قبل داشتند.

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۵

جدول ۲-۲- عملکرد هزینه ناخالص داخلی

(درصد تغییر) (به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۰)

سال		
۱۳۹۵	۱۳۹۴	
۳/۸	-۳/۵	هزینه‌های مصرفی خصوصی
۳/۷	۴/۸	هزینه‌های مصرفی دولتی
-۳/۷	-۱۲/۰	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
۱۳/۴	-۱/۳	هزینه ناخالص داخلی
۵/۹	-۱۰/۱	درآمد ملی

دوره برنامه پنجم توسعه (۹۵-۱۳۹۰)^(۱)

بر مبنای داده‌های حاصل از منابع آماری و برآوردهای انجام شده، متوسط عملکرد تولید ناخالص داخلی کشور در برنامه پنجم توسعه معادل ۱/۳ درصد بود. همچنین، متوسط عملکرد فعالیت‌های اقتصادی گروه‌های «کشاورزی»، «نفت»، «صنایع و معادن» و «خدمات» طی دوره زمانی مذکور به ترتیب معادل ۴/۷، ۱/۲، -۰/۱ و ۱/۷ درصد بود.

براساس ارقام هزینه‌های نهایی، رشد هزینه ناخالص داخلی در سال‌های برنامه پنجم توسعه به ترتیب معادل ۲/۶، ۷/۴، -۰/۲، ۴/۶، ۱/۳- و ۱۳/۴ درصد بود. متوسط رشد هزینه ناخالص داخلی طی دوره مذکور ۱/۸ درصد بود. همچنین، متوسط عملکرد اقلام عمده هزینه‌های نهایی شامل هزینه‌های مصرفی خصوصی، هزینه‌های مصرفی دولتی و تشکیل سرمایه ثابت ناخالص طی دوره زمانی مزبور به ترتیب معادل ۰/۴، ۰/۸ و -۵/۵ درصد بود.

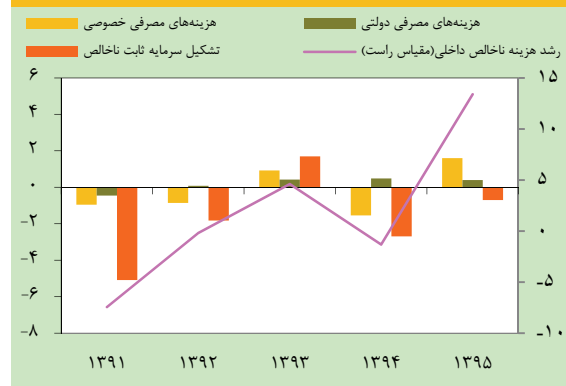
در سال ۱۳۹۵، رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص

نسبت به دوره مشابه سال قبل (به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۰) معادل ۳/۷- درصد بود که در این میان رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در ماشین‌آلات و ساختمان (به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۰) نسبت به سال قبل از آن به ترتیب معادل ۵/۶ و ۷/۴- درصد بود.

در سال ۱۳۹۵، واردات کالاها و خدمات (به قیمت‌های

ثابت ۱۳۹۰) نسبت به سال ۱۳۹۴ به میزان ۶/۱ درصد و صادرات کالاها و خدمات ۴۱/۳ درصد افزایش یافت. بدین ترتیب در سال ۱۳۹۵، هزینه ناخالص داخلی به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۰ به ۶۹۱۶/۰ هزار میلیارد ریال رسید که نسبت به سال قبل از آن معادل ۱۳/۴ درصد افزایش نشان داد.

نمودار ۲-۳- سهم اقلام هزینه در رشد هزینه ناخالص داخلی (درصد) (۱۳۹۰=۱۰۰)

جدول ۲-۳- رشد عملکرد فعالیت‌های اقتصادی

(درصد تغییر)

میانگین عملکرد برنامه (۱۳۹۰-۹۵)	سال				
	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱
کشاورزی	۴/۷	۴/۲	۵/۴	۵/۵	۴/۷
نفت	۱/۲	۶۱/۶	۷/۲	۴/۵	-۳۶/۵
صنایع و معادن	-۰/۱	۲/۲	-۶/۱	۵/۴	-۲/۳
خدمات	۱/۷	۳/۶	-۲/۳	۱/۴	۱/۵
تولید ناخالص داخلی (بدون نفت)	۱/۴	۳/۳	-۳/۱	۳/۰	۰/۴
تولید ناخالص داخلی	۱/۳	۱۲/۵	-۱/۶	۳/۲	-۷/۷

۱- به دلیل تمدید برنامه پنجم توسعه، سال ۱۳۹۵ به برنامه پنجم اضافه شد.

جدول ۲-۴- رشد عملکرد اقلام هزینه نهایی

(درصد تغییر)

میانگین عملکرد برنامه (۱۳۹۰-۹۵)	سال						
	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	
۰/۴	۳/۸	-۳/۵	۲/۰	-۱/۹	-۲/۲	۴/۴	هزینه‌های مصرفی خصوصی
۰/۸	۳/۷	۴/۸	۴/۲	۰/۸	-۴/۷	-۳/۶	هزینه‌های مصرفی دولتی
-۵/۵	-۳/۷	-۱۲/۰	۷/۸	-۷/۸	-۱۹/۰	۴/۶	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
۱/۸	۱۳/۴	-۱/۳	۴/۶	-۰/۲	-۷/۴	۲/۶	هزینه ناخالص داخلی